

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Introductie burgerberaden

Robin Koster & Jan Maessen

Movement
MEER BEGRIP | BETERE KEUZES

E:M+MA.

Een woord vooraf

- + Burgerforum: veelbelovende democratische vernieuwing
- + Pilot vanwege oproep Tweede Kamer
- + Met 8 gemeenten aan de slag
- + Vertaling theorie naar praktijk: best een uitdaging

Een algemene introductie in burgerberaden

1. **Wat maakt een burgerberaad onderscheidend?**
2. **Een goede vraag**
 - **Casus: Zoetermeer**
3. **Loting**
 - **Casus: Borsele**
4. **Opzet en uitvoering**
 - **Casus: Maastricht**
5. **Aandachtspunten op een rij**

Wat is een burgerberaad?

- Zeer intensieve vorm van burgerparticipatie
- Gelote groep deelnemers; zo representatief mogelijk
- Geen vervanging van, maar aanvulling op representatieve democratie
- Informatie van onafhankelijke deskundigen
- Focus op dialoog in plaats van debat

Cruciaal: mandaat

- Het beraad is onafhankelijk
- Vóóraf maken college en raad duidelijk hoe ze met de opbrengsten omgaan
- Afwijken van het advies en de afspraken gebeurt tijdig en publiekelijk

Kansen

- Doorbreken van politieke en publieke impasse over maatschappelijk vraagstuk
- Genuanceerde oplossingen, voortgebracht door samenleving
- Contact met minder betrokken/bereikte groepen burgers
- Kans om vertrouwen in de overheid te versterken

Een algemene introductie in burgerberaden

1. **Wat maakt een burgerberaad onderscheidend?**
2. **Een goede vraag**
 - **Casus: Zoetermeer**
3. **Loting**
 - **Casus: Borsele**
4. **Opzet en uitvoering**
 - **Casus: Maastricht**
5. **Aandachtspunten op een rij**

Een onderwerp is **geschikt** als.. /

- De gemeente/provincie heeft een **bevoegdheid betreffende** het onderwerp.
- Binnen de samenleving bestaat er een **brede interesse**.
- Er moeten keuzes worden gemaakt, maar er zijn **geen duidelijke "juiste" keuzes**.
- Nieuwe benaderingen kunnen de **samenleving vooruit helpen**.

Een onderwerp is **minder geschikt** als..

- Het **zeer technisch** is en een technische oplossing vereist.
- Er enkel een **"ja" of "nee"** antwoord nodig is.
- Er een specifieke aanpak is waarover reeds is beslist en de **burgers slechts pro forma** hun goedkeuring moeten geven.
- Er **onmiddellijke actie** nodig is.
- Het enkel **relevant** is **voor een kleine belangengroep**

VNG Zoetermeerse beraad over afvalbeleid *casus*

“Aan welke voorwaarden moet het nieuwe afvalbeleid van de gemeente Zoetermeer voldoen?”

Daarbij wordt het burgereraad uitgenodigd om aandacht te hebben voor de volgende aspecten van het afvalbeleid:

- Gemak van inzameling; voor zowel burger als inzameldienst
- Hygiëne;
- Duurzaamheid van het nieuwe afvalbeleid;
- Financiële kosten en verdeling daarvan;
- Kwaliteit en methode van afvalscheiding;
- De hoeveelheid restafval per inwoner;
- Voldoet inzameling aan wet- en regelgeving.

Een algemene introductie in burgerberaden

1. **Wat maakt een burgerberaad onderscheidend?**
2. **Een goede vraag**
 - **Casus: Zoetermeer**
3. **Loting**
 - **Casus: Borsele**
4. **Opzet en uitvoering**
 - **Casus: Maastricht**
5. **Aandachtspunten op een rij**

Representatief, inclusief & legitiem

- Loting draagt bij aan de legitimiteit
- Draagt bij aan de representativiteit en inclusiviteit
- Tweetrapsloting zorgt ervoor dat relevante (en/of moeilijker te betrekken) doelgroepen worden betrokken
- Combineer loten met andere belangrijke zaken: vergoeding, locatie, kinderopvang, goede infovoorziening etc.
- Betrek ook niet-deelnemers (bijv.: online peiling, voor, tijdens of na afloop)

1. Uitnodiging + eerste loting

- Ongeveer 15.000 inwoners krijgen een persoonlijke uitnodiging
- Aanvullende inzet voor specifieke doelgroepen

2. Aanmelden

- Inwoners kunnen zich aanmelden voor deelname
- Respons tussen de 2 – 10 %
- Afhankelijk van vraagstuk

3. Uitvragen eigenschappen

- Bij aanmelding geven inwoners een aantal eigenschappen op voor tweede loting
- Bv leeftijd geslacht wijk koop/huur houding t.o.v. het vraagstuk

4. Tweede gestratificeerde loting

- Inloten van 150 inwoners
- Representatief op variabelen die relevant zijn voor vraagstuk (zie 3.).

5. Bevestiging en start burgerberaad

- Ingelote burgers krijgen bericht.
- Vaak wordt iedereen gebeld.
- Beraad kan van start!

“Welke voorwaarden stelt de gemeente Borsele aan de komst van verschillende grootschalige energieprojecten?” *casus*

- 23.000 inwoners. Alle huishoudens van de hebben een uitnodigingsbrief gekregen.
- Minimumleeftijd 16.
- 100 deelnemers, representatief op:
 - Gender;
 - Leeftijd;
 - Dorpskern;
 - Minimum van 4 deelnemers per dorp.
 - Dorpskernen die het dichtst bij het Sloegebied liggen zijn oververtegenwoordigd.

Een algemene introductie in burgerberaden

1. **Wat maakt een burgerberaad onderscheidend?**
2. **Een goede vraag**
 - **Casus: Zoetermeer**
3. **Loting**
 - **Casus: Borsele**
4. **Opzet en uitvoering**
 - **Casus: Maastricht**
5. **Aandachtspunten op een rij**

VNG Casus Maastricht

Bijeenkomst 1

- Installatie
- kennismaken met elkaar en met het vraagstuk

Bijeenkomst 2

- Selecteren van thema's en experts
- Verdiepen op inhoud

Bijeenkomst 3

- Expertise vergaren & meningsvorming
- Plenair

Bijeenkomst 4

- De stad in!
- Bezoek aan verschillende locaties in Maastricht

Bijeenkomst 5

- Delibereren
- Concept-adviezen

Bijeenkomst 6

- Adviezen definitief maken
- Oordeelsvorming

Bijeenkomst 7

- Reflecteren
- Stemmen

- “Hoe richten we de stad in, zodat iedereen zich goed voelt?”
- Hoe maken we de stad veilig en gezond voor iedereen?
- Is er genoeg ruimte om mensen te ontmoeten?
- Hoe maken we de stad mooier en duurzamer?

Een algemene introductie in burgerberaden

1. **Wat maakt een burgerberaad onderscheidend?**
2. **Een goede vraag**
 - **Casus: Zoetermeer**
3. **Loting**
 - **Casus: Borsele**
4. **Opzet en uitvoering**
 - **Casus: Maastricht**
5. **Aandachtspunten op een rij**

Aandachtspunten op een rij

- Onderwerp en vraagstelling
- Mandaat: bijvoorbeeld “een zwaarwegend advies”
- Loting/ representativiteit (inclusief)
- Onafhankelijkheid v/h burgerberaad
- Onafhankelijke expertise en ondersteuning
- Beraad heeft regie op proces
- Transparantie en openheid
- Voldoende tijd en middelen
- Rolvastheid van college en raad

Meer weten over de (pilot) burgerfora?
Check de kennisbank op www.lokale-democratie.nl

En kom naar de landelijke conferentie burgerfora op 13 juni 2024
Meer info ontvangen en op de hoogte blijven? Mail Petra.Paulides@vng.nl

www.moventem.nl
www.emma.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

E:M+MA.